

Til

Folketingets Skatteudvalg

L 125 - Forslag til Lov om ændring af visse afgiftslove og ligningsloven (Skatte- og afgiftsændringer som led i udmøntning af finanslovsaftalen for 2005).

Hermed fremsendes i 5 eksemplarer svar på spørgsmål nr. 1-17 af 2. december 2004 og spørgsmål 18 af 3. december 2004.

(L 125)

Kristian Jensen

/ Marie Færch

Spørgsmål 1: Ministeren bedes redegøre for med hvilken begrundelse, der kan ske afgiftsstigninger på alkoholsodavand? Ministeren bedes i den forbindelse redegøre for, om hensyn til henholdsvis grænsehandelen, pålæg fra EU om at gennemføre en sundhedskampagne eller generelle sundhedshensyn, har været den bærende begrundelse for afgiftsstigningen?

Svar: Regeringen og Dansk Folkeparti har i forbindelse med aftalen om finansloven for 2004 tilkendegivet, at udviklingen i grænsehandelen, herunder afgiftspolitikken i nabolandene, ville blive fulgt.

Regeringen har således med henvisning til ophøret af 24-timers reglen allerede sidste år tilkendegivet, at der kan blive behov for afgiftsjusteringer i lyset af udviklingen i udlandet.

I lyset af Tysklands afgiftsstigninger på bl.a. alkoholsodavand har regeringen og Dansk Folkeparti derfor aftalt, at der bl.a. indføres en tillægsafgift på alkoholsodavand. Udviklingen i Tyskland har således gjort det muligt også at varetage et hensyn til sundheden, særligt blandt de unge.

Opkrævning af en tillægsafgift på alkoholsodavand for at hindre en tidlig alkoholdebut medfører et vist provenu. Dette provenu skal i overensstemmelse med EU-retten øremærkes til sundhedsfremmende foranstaltninger, jf. nedenfor.

Ifølge alkoholbeskatningsdirektiverne skal der som udgangspunkt anvendes samme afgiftssats for samme gruppe af drikkevarer, dvs. for øl, vin, andre gærede drikkevarer end vin og øl, henholdsvis spiritus. Alkoholbeskatningsdirektiverne levner således begrænset mulighed for at pålægge særavgifter på alkoholholdige drikkevarer.

Ifølge de generelle fællesskabsbestemmelser for afgifter i cirkulationsdirektivet er det imidlertid ikke ulovligt at indføre særavgifter, når disse øremærkes til et bestemt formål og dermed ikke er rent fiskale afgifter.

Tyskland og Frankrig har indført særavgifter på alkoholsodavand med henvisning til denne bestemmelse.

Indtægterne fra indførelse af tillægsafgifterne på alkoholsodavand foreslås på den baggrund øremærket til en række konkrete sundhedsfremmende projekter, herunder alkoholkampanjer imod unges brug af alkohol, samt en styrket behandlingsindsats mod alkoholmisbrug.

Spørgsmål 2: Mener ministeren, at det er rigtigt sundhedsmæssigt at sænke afgiften på øl? Hvis ministeren ikke mener det, hvordan kan det så forsvares – ud fra et sundhedsmæssigt perspektiv – at der sker en sænkning af ølafgiften?

Svar: Lovforslaget skal ses som en ”grænsehandelspakke”, som ligger i umiddelbar forlængelse af de tidligere afgiftsnedsættelser på grænsehandelsfølsomme varer. En større del af handelen med øl og vin flyttes dermed til Danmark fra Tyskland – både til fordel for danske arbejdspladser og den danske statskasse.

Samtidig med grænsehandelsinitiativerne indeholder lovforslaget visse sundhedsfremmende foranstaltninger – særligt rettet mod børn og unge.

Lovforslaget indeholder således en forhøjelse af cigaretafgiften – særligt på de allerbilligste cigaretter – samt pålæggelse af en tillægsafgift på alkoholsodavand – som særligt appellerer til de unge – for derigennem at hindre, at unge begynder at ryge henholdsvis har en tidlig alkoholdebut.

Lovforslaget medfører på den ene side et fald i sundhedsomkostninger, som følge af forhøjelse og omlægning af cigaretafgiften samt indførelse af en tillægsafgift på alkoholsodavand, og på den anden side en stigning i sundhedsomkostningerne, som følge af afgiftsnedsættelserne på øl og vin.

Lovforslaget skønnes derudover at indeholde en tilskyndelse til erhvervslivet om at tilbyde rygeafvænningsforløb, hvilket vil tælle med på positivsiden. På samme måde vil de øremærkede midler fra tillægsafgiften, som skal udmøntes i en række konkrete sundhedsfremmende projekter, ligeledes tælle med på positivsiden.

Alt i alt kan lovforslaget anses for overvejende at have en positiv sundhedsmæssig virkning.

Spørgsmål 3: Ministeren bedes redegøre for, hvordan regeringen ser på det forslag som hr. Jørgen Winther fremkom med, om at afgiften på almindelig sodavand skal stige af hensyn til folkesundheden?

Svar: Regeringen har allerede afvist forslaget om at forhøje afgiften på sukkerholdig sodavand.

Der er flere gode grunde til afvisningen af forslaget, hvoraf de vigtigste er at grænsehandelen og den illegale handel med sodavand må forventes at stige yderligere samt at det vil stride mod skattestoppet at forhøje den eksisterende afgift på sukkerholdig sodavand.

Grænsehandelen med sodavand er i forvejen steget kraftigt siden forhøjelsen af afgiften pr. 1. januar 2001 – en stigning, som end ikke afgiftsnedsættelsen pr. 1. oktober 2003 har kunnet bremse op for.

Spørgsmål 4: Ministeren bedes redegøre for, hvilken rolle EU-Kommissionen og EU-retten spiller i forhold til anvendelsen af provenuet fra indførelsen af tillægsafgiften på alkoholsodavand?

Svar: Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 1.

Spørgsmål 5: Hvad er begrundelsen for, at den del af lovforslaget, som vedrører tillægsafgiften for alkoholsodavand, først træder i kraft når finanslovsaftalens parter har fundet konkrete sundhedsfremmende projekter, der skal tilgodeses? Hvor længe forventer ministeren der vil gå før bestemmelsen træder i kraft?

Svar: Indtægterne fra tillægsafgiften øremærkes til en række konkrete sundhedsfremmende projekter, jf. besvarelsen af spørgsmål 1.

Af flere af de indkomne høringssvar fremgår det, at der er et generelt ønske om, at ikrafttrædelsestidspunktet for pålæggelse af tillægsafgiften på alkoholsodavand bliver sammenfaldende med afgiftsnedsættelsen på emballagerne til alkoholsodavand mv. og den samtidige udvidelse af pant- og retursystemet med disse emballager – dvs. den 1. april 2005.

Det tilstræbes derfor, at ikrafttrædelsestidspunktet bliver den 1. april 2005 – dog under forudsætning af, at forligspartierne har nået at drøfte

den konkrete udmøntning af provenuet fra tillægsafgiften til konkrete sundhedsfremmende projekter.

Der vil hurtigt fra regeringens side blive taget initiativ til at indlede forhandlingerne om den konkrete udmøntning.

Spørgsmål 6: Hvilke kriterier mener ministeren skal gælde for udvælgelse af sundhedsfremmende projekter, som skal fremmes på baggrund af indførelsen af tillægsafgiften på alkoholsodavand?

Svar: Som det fremgår af lovforslaget, vil indtægterne fra tillægsafgiften blive øremærket til en række konkrete sundhedsfremmende projekter, herunder alkoholkampagner imod unges brug af alkohol, samt en styrket behandlingsindsats mod alkoholmisbrug.

Kriterier for udvælgelsen af de konkrete sundhedsfremmende projekter vil først blive drøftet mellem forligspartierne, dvs. regeringen og Dansk Folkeparti.

Det kan dog allerede nu meldes ud, at der vil blive tale om nye projekter, som f.eks. retter sig mod unges brug af alkohol, samt en styrkelse af behandlingsindsatsen mod alkoholmisbrug.

Spørgsmål 7: I hvilket omfang påtænker ministeren at inddrage offentligheden, herunder Folketinget, i forbindelse med fastlæggelsen af de kriterier, der skal lægges til grund for anvendelsen af midlerne fra indførelsen af tillægsafgiften på alkoholsodavand?

Svar: Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 6.

Spørgsmål 8: Hvordan vil sundhedsfremmende organisationer få mulighed for at ansøge om midler fra ”alkoholsodavand”-puljen?

Svar: Udmøntning af puljen drøftes mellem parterne. I det omfang puljen bydes ud til sundhedsfremmende organisationer mv., vil det ske i overensstemmelse med gældende regler på området.

Spørgsmål 9: Ministeren bedes redegøre for, hvorfor der kun skal være skattefrihed for rygeafvænningsmidler? Kan man forestille sig, at lignende

sundhedsfremmende tiltag, f.eks. rådgivning fra diætister til diabetikere og overvægtige, fremover skal have skatterabat?

Svar: Det foreliggende lovforslag indeholder et forslag om at sikre lovhjemmel for skattefrihed for arbejdsgiverbetalt rygeafvænning (rygestopkurser og nikotinpræparater m.v.). Skattefriheden for arbejdsgiverbetalt rygeafvænning etableres i forlængelse af ligningslovens § 30 om skattefrihed for arbejdsgiverbetalt alkoholafvænning som blev indført i 1999. Bestemmelsen blev udvidet i 2002 med skattefrihed for andre arbejdsgiverbetalte lægefagligt begrundede behandlinger af medarbejderen ved sygdom eller ulykke.

Indførelsen af en lovbestemmelse, som sikrer skattefrihed for arbejdsgiverbetalt rygeafvænning, skyldes, at der hidtil har hersket nogen usikkerhed om, under hvilke betingelser arbejdsgiverens betaling af ydelser (rygestopkurser og nikotinpræparater m.v.) som led i rygeafvænning af medarbejderne er skattepligtige eller skattefri for medarbejderne. Denne usikkerhed har formentlig afholdt en del arbejdsgivere fra at tilbyde rygeafvænning, ligesom usikkerheden kan have afholdt en del medarbejdere fra at tage imod et tilbud om rygeafvænning på arbejdspladsen.

Der er samtidig stigende fokus på de skadelige virkninger, som rygning har for den enkelte, for dennes familie, for kollegerne på arbejdspladsen og for samfundet. Medarbejdere, der ryger, er generelt mere syge end ikke-rygere, ligesom en medarbejders rygning kan udsætte kollegerne for passiv rygning, der ligeledes øger risikoen for sygdom hos de ellers ikke-rygende kolleger. Rygning på arbejdspladsen medfører generelt et dårligere arbejdsmiljø. Der er derfor god ræson i, at arbejdsgiverne medvirker til, at så mange som muligt af arbejdspladsens rygere holder op med at ryge, således at antallet af sygedage minimeres, og arbejdsmiljøet forbedres.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt man fremover kan forestille sig skatterabat for lignede sundhedsfremmende tiltag, f.eks. diætistrådgivning i forhold til diabetikere og overvægtige, kan jeg oplyse, at der allerede i et vist, men nærmere afgrænset omfang, er mulighed for dette. I den situation, hvor lægen vurderer, at fedme er en sygdom, som der gives lægehenvielse til behandlingen af, er der

eksempelvis allerede skattefrihed for arbejdsgiverens betaling af denne behandling efter ligningslovens § 30.

Udenfor de rammer, som ligningsloven § 30 sætter, er der umiddelbart ikke planer om at indføre skattefrihed for arbejdsgiverens betaling for medarbejderne af andre bredere og mere ubestemte tiltag, der kan siges at have en sundhedsfremmende effekt. Dette skyldes bl.a., at det kan blive meget vanskeligt at fastsætte nogle objektive rammer for denne skattefrihed, uden at helt almindelige motions- og fritidsaktiviteter skattebegunstiges.

Spørgsmål 10: Kan ministeren tilslutte sig Venstres ordførers udlægning af skattestoppet fra 1. behandlingen, hvor ordføreren kom med følgende sammenfatning af skattestoppet ”Og hvad er så egentlig essensen ved skattestoppet? Det er at sikre, at statskassen ikke får en større indtægt.”?

Svar: Skattestoppet skal sikre, at der ikke indføres nye skatter og afgifter og at der ikke sker forhøjelser af eksisterende skatter og afgifter. Hvis regeringen af hensyn til EU-beslutninger eller miljøet bliver nødsaget til at forhøje en skat eller afgift, skal mérindtægten ubeskåret anvendes til at sænke en anden skat eller afgift således, at statens indtægter ikke stiger.

Spørgsmål 11: Betyder Venstres ordførers udlægning af skattestoppet under 1. behandlingen, at regeringen fremover vil være med til at omlægge skatter og afgifter, så længe den samlede ændring ikke medfører en større indtægt for staten?

Svar: Nej. Skattestoppet står fast. Der kan ikke indføres nye skatter og afgifter eller ske forhøjelser af eksisterende skatter og afgifter. Provenuneutrale skatte- eller afgiftsomlægninger kan derfor ikke komme på tale, med mindre det sker som følge af en EU-beslutning eller af tvingende nødvendige grunde, som hensynet til miljøet. Der er således ikke ændret ved fortolkningen af skattestoppet.

Spørgsmål 12: Mener ministeren ikke, at der vil være perspektiv i, at dele lovforslaget i to, således at den ene del indeholder de sundhedsfremmende initiativer fra det oprindelige forslag, mens den anden del indeholder de ikke sundhedsfremmende initiativer?

Svar: Nej. Lovforslaget er del af en ”grænsehandelspakke” fra finanslovsaftalen for 2005.

Hvis man derfor gerne vil støtte den sundhedsfremmende del af lovforslaget, som særligt er rettet mod børns og unges rygning og alkoholforbrug, må man tage den resterende del af lovforslaget med.

Spørgsmål 13: Hvordan kan det være, at et lovforslag, hvor et af hovedformålene er sundhedsfremme, kun har været sendt i høring hos to organisationer, som arbejder med sundhedsfremme?

Svar: Skatteministeriet har høringslister, der som udgangspunkt anvendes ved udsendelse af lovforslag i høring. Derudover blev bl.a. Kræftens Bekæmpelse og Hjerteforeningen hørt i forbindelse med dette lovforslag – svarende til ved høringen af L 79, 2002-03 (Nedsættelse af afgiften på cigaretter, spiritus og mineralvand).

Høring af lovforslag foregår som en offentlig proces, hvor høringsbrev med høringsfrist og kontaktpersoner samt høringsliste gøres tilgængelig på Skatteministeriets hjemmeside. Det står derefter enhver frit at indsende et høringssvar.

Spørgsmål 14: Ville det ikke være naturligt, om man i forbindelse med høringsproceduren på et lovforslag med så kort høringsfrist, hvor man ikke kan forvente at organisationer af egen kraft indsender høringssvar, havde sendt forslaget direkte til en stor række af de sundhedsfremmende organisationer, herunder organisationer som arbejder med alkoholproblematikken?

Svar: Jo. Skatteministeriet vil således også overveje ved fremtidige lovforslag om f.eks. alkoholproblematikken at invitere relevante organisationer til at komme med høringssvar.

Jeg vil derudover gerne i den forbindelse også opfordre organisationer, som har interesse i at afgive høringssvar på lignende lovforslag, til at lade sig registrere som høringsberettigede ved at indsende et brev med oplysninger om kontaktpersoner, adresse og e-mail adresse.

Der er endvidere mulighed for at tilmelde sig Skatteministeriets Nyhedsbrev, hvorunder bl.a. emnet ”Lovstof i høring” kan tilvælges.

Spørgsmål 15: I forlængelse af ministerens tilsagn ved 1. behandlingen af lovforslaget vil ministeren så forpligte sig til fremover at sende skatte- og afgiftslove med konsekvenser for alkoholforbruget i befolkningen i høring hos organisationer, som beskæftiger sig med alkoholproblematikken?

Svar: Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 14.

Spørgsmål 16: Har Skatteministeriet modtaget et internt høringssvar fra Sundhedsstyrelsen eller andre sundhedsmyndigheder vedrørende lovforslaget? I så fald bedes ministeren oversende høringssvaret eller høringssvarene?

Svar: Skatteministeriet har som vanligt i lovgivningsprocessen hørt andre relevante ministerier. Indenrigs- og Sundhedsministeriet havde ingen bemærkninger til lovforslaget, og undlod derfor at afgive høringssvar.

Spørgsmål 17: Hvordan forestiller ministeren sig konkret at provenuet på 50 mio. kr. fra indførelsen af tillægsafgiften på alkoholsodavand, som er øremærket sundhedsfremmende projekter, som f.eks. alkoholkampanjer rettet mod unge, skal anvendes? Er der nogen konkrete planer for initiativer i 2005?

Svar: Udmøntning af provenuet fra tillægsafgiften til konkrete sundhedsfremmende projekter skal drøftes mellem forligspartierne, dvs. regeringen og Dansk Folkeparti.

Der henvises endvidere til besvarelsen af spørgsmål 5.

Spørgsmål 18: Hvad er priselasticiteten på henholdsvis øl og alkoholsodavand?

Svar: Priselasticiteten måler hvor følsomme mængderne er ved prisændringer. Er priselasticiteten således -1 betyder det, at mængderne falder 1 pct., når priserne stiger 1 pct. Er priselasticiteten -0,5 betyder det, at mængden falder -0,5 pct., når prisen stiger 1 pct.

Der hersker usikkerhed om priselasticiteten for henholdsvis øl og især alkoholsodavand.

For øl falder prisen for en kasse pilsnere med ca. 4,25 kr. eller i gennemsnit 4,25 pct. af den danske pris ved fuld overvæltning af afgiften. Ved uændret tysk pris falder priserne på dét øl, som danskerne køber i Danmark og Tyskland, dog alene ca. 3,8 pct.

Prisfaldet ventes, jf. *Rapport om grænsehandel 2004*, at føre til et mersalg på ca. 17,5 mio. liter pilsnerøl, heraf ca. 7,5 mio. liter på grund af mindre dansk grænsehandel, og ca. 5 mio. liter på grund af større salg til udlændinge og 5 mio. liter på grund af større forbrug af øl, heraf dog ca. 0,5 mio. liter på bekostning af spiritus.

Væksten i salget af øl i Danmark vil være på ca. 3,3 pct. Det svarer til en priselasticitet på ca. -0,8, når elasticiteten måler salgets følsomhed i forhold til dansk pris.

Ofte angives priselasticiteten alene for forbrug af øl, altså eksklusive virkningen på grænsehandelen. Priselasticiteten for danskernes forbrug af øl er på ca. -0,2. Heraf er dog ca. 10 pct. på bekostning af spiritus målt i liter ren alkohol.

Elasticiteten i grænsehandelen er beregnet ud fra en forudsætning om, at grænsehandelen vil ophøre, når fordelene ved grænsehandel er elimineret, og at en reduktion af fordel med ca. 8 pct. fører til et fald i grænsehandelen på ca. 8 pct. osv. Det er usikkert, om de første 8 pct.'s reduktion i fordelene fører til lige så stor eller større reduktion af grænsehandelen, som de næste 8 pct. etc.

Der er færre holdepunkter for forbrugselasticiteten på -0,2. Det kan dog oplyses, at man ved denne elasticitet lige knap når det samme ølforbrug pr. indbygger i Danmark som i Tyskland ved en fuld harmonisering af afgiften, men at det større ølforbrug pr. indbygger i Tyskland holdes oppe af et særligt stort forbrug i de egne af Tyskland, der mindst minder om Danmark.

For alkoholsodavand er det lagt til grund, at de svenske og tyske afgifter er så høje, at den danske forhøjelse ikke vil sætte gang i grænsehandelen

med alkoholsodavand igen, samt at udlændinges køb i Danmark er ubetydeligt og i praksis upåvirket af danske prisændringer.

Det er lagt til grund, at priselasticiteten for alkoholsodavand er på ca. -0,5 ved de nuværende priser, altså at salget, der i dette tilfælde stort set er lig forbruget, falder 0,5 pct., hver gang prisen stiger med 1 pct.

Af priselasticiteten på -0,5 skyldes omkring halvdelen et mindre nettoforbrug af alkohol, mens den anden halvdel skyldes et mindre forbrug af de nære erstatningsvarer, ublandet spiritus og sodavand – men solgt i kombination – samt øl.

Det skal tilføjes, at de elasticiteter, der er regnet med i *Rapport om grænsehandel 2004*, ikke er konstante, men er mindre, hvis prisen i udgangspunktet er lavere, og omvendt. Der er således regnet med samme ændring i de absolutte mængder pr. samme absolutte prisændring.